

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการ ความสามารถของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกกับศักยภาพของเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน - โศกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอลับแล จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอการสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของกรรมการ ความสามารถของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกกับศักยภาพของเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน - โศกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอลับแล จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรมของบ้านม่วงหวาน - โศกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอลับแล จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร หมายถึง คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน - โศกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอลับแล จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 25 คน และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน - โศกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอลับแล จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 500 คน รวมทั้งสิ้น 525 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงหวาน - โคกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 25 คน สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน - โคกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 217 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Interview Schedule) ผู้ศึกษาวิจัย ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยขึ้นเองโดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะของคณะกรรมการ ความสามารถของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเดิม ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8345

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลที่ บ้านม่วงหวาน - โคกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาวิจัยรองรับแบบสอบถามด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 212 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม ซึ่งใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 สัปดาห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistic Package for the Social Sciences) และใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าสถิติพื้นฐานหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ด้วยค่าสถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

4.3. การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้านเศรษฐกิจ ด้วยค่าสถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

4.4. การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้วยค่าสถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

4.5. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และองค์การภายนอกกับศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์: เพื่อการผลิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของคณะกรรมการ ความสามารถของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการสนับสนุนจากองค์การภายนอกกับศักยภาพของเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน -

โลกเจริญ ตำบลจันตุ้ม อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คณะกรรมการ จำนวน 25 คน เป็นเพศชายมากที่สุดร้อยละ 76 อายุระหว่าง 30-39 ปี มากที่สุดร้อยละ 52 การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุดร้อยละ 32 มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุดร้อยละ 84 มีรายได้โดยเฉลี่ยน้อยกว่า 10,000 บาท/ปี มากที่สุดร้อยละ 28 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมากที่สุด 6-10 ปี ร้อยละ 68 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 4-6 ปี มากที่สุดร้อยละ 52 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้มากที่สุดจำนวน 2 คน ร้อยละ 36

สมาชิก เป็นเพศชายมากที่สุดร้อยละ 53.46 อายุระหว่าง 40-49 ปี มากที่สุดร้อยละ 28.11 ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุดร้อยละ 31.80 อาชีพ

เกษตรกรรมมากที่สุดร้อยละ 81.11 รายได้ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท / ปี มากที่สุดร้อยละ 43.32 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 6-10 ปี มากที่สุดร้อยละ 58.06 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้จำนวน 1-3 คน มากที่สุดร้อยละ 78.80

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะของคณะกรรมการ ความสามารถของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก

คุณลักษณะของกรรมการ ความรู้ความเข้าใจหลักการดำเนินงาน มีการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ คือ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 9.08$) ความเสียสละคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการปันความเอื้ออาทรมีน้ำใจต่อกันมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 8.28$) ความซื่อสัตย์คณะกรรมการมีการสร้างความเชื่อถือไว้วางใจกันมีค่าเฉลี่ยมาก (8.96) ความยุติธรรมคณะกรรมการมีความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 9.36$) การส่งเสริมหลักประชาธิปไตยคณะกรรมการให้ความเสมอภาคกับสมาชิกทุกคนมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 8.28$)

ความสามารถของคณะกรรมการ ความสามารถแก้ไขปัญหาคณะกรรมการสามารถรับข้อพิพาทของสมาชิกที่มีความขัดแย้งกันมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 8.16$) ความสามารถในการวางแผนคณะกรรมการมีความสามารถวางแผนจากความคิดร่วมกันระหว่างสมาชิกและประชาคมหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 8.12$) ความสามารถประสานงานกับผู้อื่นคณะกรรมการมีการติดต่อข่าวสารกับกลุ่มออมทรัพย์อื่นอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 8.04$)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกและการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมคิดในการขยายกิจกรรมเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 3.07$) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุ้มนักบริหารจัดการกลุ่มมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 2.60$) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินการร่วมมือร่วมแรงร่วมใจทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 3.43$) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมตัดสินใจลงมติเรื่องราวต่างๆ ของกลุ่มมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 2.59$) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมประเมินผลความก้าวหน้าของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 2.82$) การมีส่วนร่วมของสมาชิก

การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก การให้คำแนะนำพัฒนากรหรือหน่วยงานอื่นได้จัดเวทีประชาคมเรียนรู้แลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 2.84$) การอบรมศึกษาดูงานพัฒนากรหรือหน่วยงานอื่นๆ มีการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนารายชีพที่หลากหลายมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 2.90$) แหล่งเงินทุนมีองค์กรเอกชนให้กู้ยืมเงินเพื่อนำไปประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 3.21$)

ศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้านเศรษฐกิจ มีระดับเงินออมเมื่อสิ้นปี 2545 กลุ่มมีเงินออมล้นจะมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=3.03$) รายได้สมาชิกกลุ่มมีการแบ่งปันรายได้ให้สมาชิกมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=2.55$) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพมีการส่งเสริมพัฒนาอาชีพที่หลากหลายมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=2.48$) การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจมีการส่งเสริมกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาดมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=2.59$) การขยายกิจกรรมกลุ่มสมาชิกทำกิจกรรมภายในกลุ่มอื่นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่จัดตั้งกลุ่มขึ้นมา มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=3.18$) ทุนดำเนินงานได้มาจากเงินล้นจะตั้งแต่ปี 2544 ถึง ปี 2545 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใดมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=2.76$)

ศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้านสังคมและวัฒนธรรม การมีสวัสดิการที่ดี กลุ่มออมทรัพย์มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลและสวัสดิการฌาปนกิจศพมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=0.97$) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กลุ่มออมทรัพย์มีความสม่ำเสมอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ภายในกลุ่มมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=2.98$) ความสามัคคี คณะกรรมการและสมาชิกเต็มใจช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนมีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=3.12$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของคณะกรรมการและความสามารถของคณะกรรมการกับตัวแปรตาม ศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านเศรษฐกิจ ระดับเงินออม รายได้สมาชิก การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ ซึ่งอธิบายได้ว่าคณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจหลักการดำเนินงาน มีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละ มีความยุติธรรมและมีการส่งเสริมหลักประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับ ปานกลางกับศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ระดับเงินออม รายได้สมาชิก การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ

2. ความสามารถของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านเศรษฐกิจ ระดับเงินออม การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ และการขยายกิจกรรม อธิบายได้ว่าคณะกรรมการมีความสามารถซึ่งได้แก่ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการวางแผน และความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่น มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ระดับเงินออม การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ และการขยายกิจกรรม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการมีส่วนร่วมของสมาชิก และการได้รับความสนับสนุนจากองค์กรภายนอกกับตัวแปรตามคือศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเลย

4. การสนับสนุนจากองค์กรภายนอกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับรายได้สมาชิก และการมีส่วนร่วมที่ดีของสมาชิกในกลุ่ม อธิบายได้ว่า กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ซึ่งได้แก่ การให้คำแนะนำ การศึกษาดูงาน และแหล่งเงินทุนมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างน้อยกับรายได้สมาชิกและการมีส่วนร่วมของสมาชิก

5. ความสัมพันธ์ของศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระหว่างด้านเศรษฐกิจกับศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า

ด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับระดับเงินออม รายได้สมาชิกการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ การขยายกิจกรรม ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามัคคีและความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ระดับเงินออมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับรายได้สมาชิก การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ การขยายกิจกรรม ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุนดำเนินการและความสามัคคี รายได้สมาชิก มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลางกับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การส่งเสริมพัฒนาอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจ การขยายกิจกรรม ทุนดำเนินการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมที่ดี การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและความสามัคคี การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการขยายกิจกรรม ทุนดำเนินการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมที่ดี การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามัคคีและความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การขยายกิจกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับด้านสังคมและ วัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามัคคี และความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระดับมาก และความสามัคคีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คุณลักษณะของกรรมการ ความสามารถของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการได้รับความสนับสนุนจากองค์กรภายนอกกับศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน - โลกเจริญ ตำบลจันทุม อำเภอลับแล พลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระหว่างด้านเศรษฐกิจกับด้านสังคมและวัฒนธรรม อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของกรรมการ กับศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน - โลกเจริญ ตำบลจันตุม อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลจากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการซึ่งได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจหลักการดำเนินงาน มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม และส่งเสริมหลักประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ระดับเงินออม รายได้ สมาชิก การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ ซึ่งอธิบายได้ว่า คุณลักษณะของกรรมการมีผลต่อศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน- โลกเจริญ ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจหลักการดำเนินงาน มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม และส่งเสริมหลักประชาธิปไตย ซึ่งตรงกับการศึกษาของ คำเพชร จันทรธานี (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรณีศึกษานานด่อน ตำบลเลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมคือ คุณลักษณะของคณะกรรมการกลุ่ม ที่มีลักษณะเป็นผู้กล้าแสดงออก มีความเป็นประชาธิปไตย จิตสำนึก กิตติภริณี (2532 : 110-111) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาชุมชนว่าต้องเป็นผู้ที่มีใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนา มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ และมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย และตรงกับการศึกษาของ สีน ลือสวน (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาองค์กรประชาชนในเมือง กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชน บ้านมนังคศิลา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่ามีปัจจัยอยู่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา สหกรณ์คือปัจจัยภายในซึ่งหมายถึงคุณลักษณะของผู้นำ ต้องเป็นที่ยอมรับจากสมาชิก มีความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และมีความรู้ทันเหตุการณ์ ปัจจัยภายนอกคือยการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ในด้านเงินทุน เงินบริจาค ความรู้ และด้านเทคนิค

2. ความสามารถของคณะกรรมการ ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการวางแผน และความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่น มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ระดับเงินออม การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ และการขยายกิจกรรม ความสามารถของคณะกรรมการมีผลต่อกลุ่มออมทรัพย์เป็นอย่างมาก เช่น ได้รับการสนับสนุนในด้านเงินทุนและวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมของกลุ่มทั้งจากภาครัฐและเอกชน การได้ไปศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่อุปสรรคที่สำคัญคือยการไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเนื่องจากมีผู้นำที่มีความสามารถ และมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ ทำให้สมาชิกไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งตรงกับ การศึกษาของชลกาญจน์ ฮาซีนนารี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารเชิงธุรกิจ และผลจากการบริหารธุรกิจร้านอาหารของ กลุ่มสตรี : กรณีศึกษาเฉพาะรายหมู่บ้านย่อย

อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จคือความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการกลุ่มเน้นการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ได้แก่ การจัดการธุรกิจโดยกระบวนการกลุ่มเงินทุนในการประกอบกิจการ และการแบ่งปันผลประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจแก่สมาชิกคือเพิ่มรายได้ที่ได้รับจากเงินปันผลทุกสัปดาห์ และลดการว่างงานหลังฤดูกาลทำนาทำไร่ ทำให้สมาชิกสามารถพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ผลด้านสังคมสมาชิกสามารถจัดสรรเวลาในการรับผิดชอบงานนอกบ้าน และดูแลครอบครัวได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างกลุ่มกับกลุ่มอื่นๆ และจากการศึกษาของสิน สือสวน (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาองค์กรประชาชนในเมือง กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนบ้านมิ่งคศิลา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสหกรณ์นอกจากคุณลักษณะของคณะกรรมการแล้วยังรวมถึงความสามารถของคณะกรรมการด้วย คือเป็นผู้เอาภาระงาน มีบทบาทในการช่วยเหลือสมาชิกในการแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้สมาชิกตัดสินใจ ให้บริการอย่างเสมอภาค ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิก ระดมความร่วมมือจากสมาชิกและมีความสามารถประสานงานกับภายนอก

3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกได้แก่ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมิน และร่วมรับผลประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงหวาน โครเจริญ เนื่องจากความสัมพันธ์ของตัวแปรไม่มีค่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.05 เนื่องจากสมาชิกมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ การแสดงความคิดเห็นหรือการร่วมกิจกรรมของสมาชิกมีน้อย นอกจากนี้ยังไม่ค่อยรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงตรงกันข้ามกับการศึกษาของพิมาน วงศ์ภัย (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์กรประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์บริการสมาชิกนิคมสร้างตนเองโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์กรประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ด้านที่สำคัญก็คือ ด้านสมาชิก ซึ่งได้แก่สมาชิกเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กร มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น เข้าร่วมประชุม ร่วมค้นหาปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินงาน และตรงกับการศึกษาของสรายุทธ เสงี่ยม (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดชลบุรี ภายใต้การควบคุมของกรมการพัฒนาชุมชน ระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2534 พบว่าสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ยังมีความเข้าใจในหลักปรัชญา และวิธีการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตน้อยเกินไป ทำให้ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดังนั้นจึงต้องเน้นทางด้านการให้การศึกษาอบรมเป็นอย่างมาก กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีบทบาทในการเป็นสถาบันการเงินที่บรรเทาความเดือดร้อนในชุมชนแต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาหนี้สินให้หมดไปได้

4. การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ซึ่งได้แก่ การให้คำแนะนำ การอบรมศึกษา ดูงาน และแหล่งเงินทุน มีความสัมพันธ์ในทางบวกค่อนข้างน้อยกับรายได้สมาชิก และการมีสวัสดิการที่ดีของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งหากกลุ่มมีองค์กรภายนอกทั้งรัฐและเอกชนมาสนับสนุน กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของสมาชิก มีการแลกเปลี่ยน ความรู้ระหว่างเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ ตรงกับการศึกษาของ ทักษิณ พริยาสัยสันติ (2537 : 66) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างสถาบันชุมชน กรณีศึกษา : กลุ่มออม- ทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทุ่งมนจังหวัดสุรินทร์ พบว่าปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้าร่วมกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิตคือการได้รับความสนับสนุนจากองค์กรภายนอกในด้านวิชาการ และ งบประมาณ ส่วนการศึกษาของชลกาญจน์ ฮาชันนารี (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า การได้รับความ สนับสนุนจากหน่วยงานราชการในท้องถิ่นทำให้กลุ่มสามารถบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ได้เช่น ด้านเงินทุนในการประกอบการ การจัดธุรกิจโดยกระบวนการ กลุ่ม เป็นต้น

5. ความสัมพันธ์ของศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ระหว่างด้านเศรษฐกิจกับศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้านสังคมและ วัฒนธรรม พบว่าด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับระดับเงินออม รายได้สมาชิก เศรษฐกิจพอเพียงเศรษฐกิจ การขยายกิจกรรม ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามัคคีและความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ระดับเงินออมมี ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับรายได้สมาชิก การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ การขยาย กิจกรรม ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุน ดำเนินการ และความสามัคคี รายได้สมาชิก มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลาง กับการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและความ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การส่งเสริมพัฒนาอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับ การ พึ่งพาตนเอง ด้านเศรษฐกิจ การขยายกิจกรรม ทุนดำเนินงาน ด้านสังคมและ วัฒนธรรม การมีสวัสดิการที่ดี การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและความสามัคคี การพึ่งพาตนเอง ทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการขยายกิจกรรม ทุนดำเนินการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การมีสวัสดิการที่ดี การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามัคคีและความ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การขยายกิจกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับด้านสังคมและ วัฒนธรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ด้านสังคมและ วัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามัคคี และความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระดับมาก และความสามัคคีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับ ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งพบว่าเมื่อสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มีเศรษฐกิจที่ดีจะส่งผลให้ระดับ เงินออมสูงขึ้น กิจกรรมของกลุ่มขยายมากขึ้น ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้มีความช่วยเหลือ

เกื้อกูลกัน การส่งเสริมพัฒนาอาชีพทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นและทำให้สมาชิกสามารถพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ในด้านสังคมนั้นเมื่อสมาชิกมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจดี มีกิจกรรมที่เข้าร่วมกันในสังคม เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องก็จะทำให้มีความสามัคคี และความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าตรงกับการศึกษาของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ (ม.ป.ป. : 69) กล่าวถึงกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตว่าเป็นกระบวนการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคนในสังคมให้มีประสิทธิภาพให้รู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นในทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยการประหยัดและนำเงินสะสมรวมกันเพื่อกองทุน ให้สมาชิกได้กู้ยืมไปลงทุนประกอบอาชีพหรือเพื่อสวัสดิการที่ดีของครอบครัว กองวิจัยประเมินผลกรมพัฒนาชุมชน (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ประสบผลสำเร็จกับไม่ประสบผลสำเร็จมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างกัน โดยมีความแตกต่างในเรื่องระดับรายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการประชุมชี้แจง เป็นต้นและการศึกษาของ พิมาน วงศ์อภัย (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์กรประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์บริการสมาชิกนิคมสร้างตนเองโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์กรประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มีหลายด้านด้วยกันได้แก่ ด้านชุมชน คือลักษณะสภาพทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์ของคนใน ชุมชน ด้านสมาชิก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การเข้าร่วมประชุม ร่วมกันหาปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนและร่วมดำเนินงาน ด้านผู้นำ ด้านการบริหารองค์กร และด้านการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 คณะกรรมการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต นอกจากจะมีคุณลักษณะในเรื่องความรู้ความเข้าใจในหลักการดำเนินงาน มีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีความสามารถในการวางแผน และประสานงานร่วมกับผู้อื่นแล้ว และควรส่งเสริมให้มีความยุติธรรมและกาใช้หลักประชาธิปไตยในการบริหารงานเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

1.2 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรพัฒนาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในกลุ่ม โดยเฉพาะ ควรนำปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เช่น เครือญาติ หรือความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ เป็นต้น มาพัฒนาให้สมาชิกมีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่น เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของภาระดำเนินงานของกลุ่ม

1.3 ควรขอรับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก มีการศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรมาให้คำแนะนำแก่สมาชิก มีศูนย์ถ่ายทอดการเรียนรู้แก่สมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ใน หลักการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และจะได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมากขึ้น อีกทั้งควรมีการประสานงานเพื่อขอรับทุนในการดำเนินกิจกรรมจากภายนอก เพื่อเป็นการพัฒนากิจกรรมกลุ่ม และเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปในตัวด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยในการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีระดับการดำเนินงานที่ต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จต่อการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีระดับการดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ

2.3 ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานและความต้องการของสมาชิกในกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ประสบผลสำเร็จและล้มเหลว

2.5 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับสัมฤทธิ์ผลของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกต่างองค์กรกัน

2.6 ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมกับศักยภาพทางเศรษฐกิจและศักยภาพทางสังคมด้วยการวิเคราะห์หาองค์ประกอบ (Factor Analysis)